

Иннокентий Михайлович Сосин

Ыт утуйа мээрик буолбут

Күнүскү чэйбитин иһээри отуу күлүгэр сөрүүкүү олордубут. Сырылатан түһэн куйаас да куйаас!

Ийэ-хара көлөһүммүт сарт түһэр. Бүгүн бэйэтэ даҕаны накаас итии күн. Кумаары, оноойуну киһи аахсыбат. Күлүмэнэ наһаа. Эккин ытырда да, кыһыйа-кыһыйа логлоруттан тахсар.

Биһиги ыппыт Набыска тиритэрэ биллэр. Бу үлүгэр уот куйааска наар утуйа мээрик буолла. Хам-хаадьаа муннугар олорбут күүгэни тутаары, төбөтүн өндөтөн, хабыалаамаахтаан ылар. Онтон утуйбутунан барар.

- Куйааска ыт көлөһүнэ тахсар дуо? – убайбыттан Стёпаттан ыйытабын.

- Бу да киһи! Ыт көлөһүнэ тахсыбытын ханна көрбүккүнүй? – убайым аҕа киһи быһыытынан дьарыйар.

- Тоҕо оннугуй? Ыс тиритэр, ат тиритэр. Отто ныт тиччэ халын түүлээх эрээри тоҕо тириппэти? – мин хасыһан турабын.

- Билбэппин ээ.

- Хайдах? Начаалынай оскуоланы бүтэрбитин буолбат дуо? – мин наһаа улахан үөрэхтээх курдук саныыр убайбын сөҕөбүн. Кэлин санаатахпына, түөрт эрэ кылааһы бүтэрбит "үөрэхтээх" ону хантан билиэй.

Ыт көлөһүн таһаарар былчархайа суох. Ол оннугар кини тылынан "тиритэр", куйаас буолла да, тылын былас таһааран, аҕылаа да аҕылаа буолар. Ити кини сөрүүкүүр идэтэ эбит. Ону мин кэлин, үрдүк үөрэхтэнэн баран, билэн турабын.

Биһиги кэпсэтиибитин истэн олрон, Бакаат оҕонньор эттэ:

- Бу ыт мэлдьи утуйа мээрик буолла. Хайаан да ардах кэлэрэ буолуо. Мааҕын сарсыарда суол буоругар бэркэ күөлэһийэн эрэрэ. Ардыан иннинэ өтөх арҕаа өттүнээҕи оппутун бугуллаан кэбиһиэ этибит. Үс хонуктаах от куурбута буолуо.

- Чэ, аһаан баран бугуллаохпут. Бу бэйэлээх оту ардахха былдьатар сатаммат, - диэн биһиги сөбүлэстибит.

Ол күнтэн ыла биһиги наар набысканы кэтээн-манаан тахсар идэлэннибит. Кырдык, кини ардах-хаар түһэрин, кураан буоларын эрдэттэн билэр эбит.